

Планування діяльності ЗОЗ – це «управлінська функція, яка полягає у визначенні й систематизації цілей організації і її структурних підрозділів та конкретизації завдань, засобів і послідовності їх досягнення, з деталізацією матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів, необхідних для розв'язання поставлених завдань» [2]. Важливо зазначити, що в умовах викликів та загроз воєнного стану, особливою принциповою умовою планування в ЗОЗ має бути його гнучкість та адаптивність, що дозволяє ЗОЗ у процесі планування змінювати свою спрямованість під впливом змін зовнішнього та внутрішнього середовища організації, у зв'язку з виникненням непередбачених обставин. Це вимагає пошуку та врахування відповідних резервів в структурі планових параметрів розвитку ЗОЗ.

Список використаних джерел

1. Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2023 № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2023-%D0%BF#Text>

2. Організація діяльності закладу охорони здоров'я : навч пос. / за ред.. Шкільняка М.М., Желюк Т.Л. Тернопіль, Крок. 2021. 516 с.

Світлана ДОБЕНЬКА

здобувачка освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування»

Західноукраїнського національного університету

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, ЗУНУ

Тамара ПОПОВИЧ

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ СТАРОСТИ В ОРГАНІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Формування інституту старости є важливим елементом не лише у реалізації самоврядних повноважень органу місцевого самоврядування та представленні інтересів жителів громад, але й відіграє ключову роль у налагодженні комунікації між ними та владними інституціями на місцевому рівні та забезпечує формування громадянського суспільства. Водночас, як зазначають фахівці [1;2], на виконання функціоналу інституту старости впливає низка чинників, серед яких домінують проблеми правової

неврегульованості багатьох аспектів діяльності старости, передусім в питаннях: обмеженої можливості прийняття участі у роботі сесії місцевої ради; здатності в повній мірі реалізовувати закріплені законодавством функції та мати вплив на прийняття рішень місцевою владою, які прямо чи опосередковано зачіпають інтереси старостинського округу; правових гарантій діяльності та меж відповідальності; місця старости у структурі виконавчих органів місцевого самоврядування тощо.

Аналіз повноважень старости дозволяє виокремити такі її узагальнені блоки: представницьку (представляє інтереси жителів старостинського округу); бюджетну (приймає участь та надає пропозиції для формування проєкту місцевого бюджету); інформаційно-комунікативну (отримує та передає необхідну інформацію жителям, здійснює комунікацію щодо реалізації прийнятих рішень); контрольну (здійснює контроль за сплатою податків, використанням об'єктів комунальної власності, здійснює контроль за станом благоустрою); установчу (сприяє формуванню та забезпеченню діяльності органів самоорганізації населення старостинського округу); організаційно-координаційну (забезпечує організацію виконання рішень місцевої влади, її виконавчого комітету, розпоряджень голови на території відповідного старостинського округу).

Вивчення практики функціонування інституту старост в сучасних реаліях дозволяє виділити найбільш суттєві проблемні аспекти та особливості, які впливають на ефективність його роботи:

по-перше, зважаючи на те, що староста є ключовим суб'єктом представлення інтересів жителів старостинського округу, а отже його затвердження є обов'язком органу місцевого самоврядування, законодавчо визначені процедури вибору, висунення, обговорення та затвердження кандидатури старости не містять обов'язкових норм і конкретних термінів проведення таких дій. В умовах військового стану військові адміністрації взагалі позбавлені можливості затверджувати кандидатури старост відповідно до визначених процедур [4];

моделювання персоналу старостинського округу (староста - діловод) здійснюється залежно від чисельності жителів громади. Найбільш розповсюдженою моделлю є наявність 2 осіб - один староста та діловод. Обґрунтованість такої моделі була обґрунтована групою аналітиків на основі досвіду їх співпраці з громадами, де було аргументовано, що «староста може

«справлятися самостійно» з обслуговуванням старостинського округу з населенням до 1000 осіб на компактній території» [3]. Водночас є громади, де супровід роботи старости здійснюють 2 або три діловоди, оскільки чисельність жителів є суттєво більшою. Унормування таких процесів та обґрунтування найбільш прийнятних варіантів наразі відсутні;

практика взаємозамінності старости в період неможливості виконання ним функціональних повноважень (тимчасова відпустка, декретна відпустка, перебування на лікарняному, мобілізація) і яка на тлі воєнних дій і воєнного стану суттєво актуалізувалася, не має чіткої законодавчої урегульованості. Процедури щодо тимчасового виконання окремих функцій старости «певною посадовою особою» або ж діловодом (який не може бути посадовою особою) не виписані і здійснюються на погоджувальній основі;

із законодавчо закріпленого переліку повноважень, лєвова частка практично виконуваних функціональних завдань старости пов'язана з наданням жителям старостинського округу адміністративних та соціальних послуг, на частку яких припадає 2/3 загального обсягу роботи. Ще близько 20% припадає на вирішення питань благоустрою округу. Контрольна функція, що закріплюється за старостами, передбачає здійснення контролю за: своєчасністю сплати податків, платежами за оренду комунального майна; використанням і охороною земель та об'єктів комунальної власності в визначених межах старостинського округу; місцем і умовами проживання ВПО; умовами проживання громадян, які опинились у складних життєвих ситуаціях; організацією роботи закладів соціальної інфраструктури тощо. Найменш задіяними старости є в питаннях вироблення внутрішньої політики розвитку округу та громади загалом, наданні пропозицій до фінансування необхідних для старостинського округу проектів та програм, впливу на залучення грантів та інвестицій для вирішення питань місцевого розвитку;

виконання посадових обов'язків старости тісно пов'язується не лише з його організаційною спроможністю та особистісними якостями, але й має ґрунтуватися на певних компетентнісних здатностях, передусім наявності знань та умінь у сферах цивільного захисту і формування безпечового середовища проживання громадян, цифрової освіти, володіння комунікативними технологіями та інформаційними системами, уміння працювати з

базами даних та роботи в реєстрах, приймати ефективні управлінські рішення тощо. В цьому аспекті має бути вироблена аргументована політика навчання та професійного розвитку таких категорій фахівців за відповідними тематичними курсами;

Отже, для забезпечення реального представництва інтересів жителів старостинського округу вважаємо необхідним:

- 1) забезпечити чітку відповідність положень про старосту, чинному законодавству у частині визначення повноважень і обов'язків старости, його місця у структурі виконавчих органів місцевого самоврядування;
- 2) пріоритетно сприймати роль старости, як посадової особи місцевого самоврядування, що має, передусім виконувати функції з представництва інтересів мешканців старостинського округу, забезпечувати ефективне надання публічних послуг та сприяти місцевому розвитку;
- 3) запровадити регламенти чіткої та прозорої процедури відбору кандидатів на посаду старости та механізму їх призначення, розробити критерії такого відбору, які б відповідали принципам обґрунтованості та зрозумілості.

Список використаних джерел

1. Косиця О. О. Наукові погляди на роль старости в системі місцевого самоврядування. <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/289468>
2. Петрушевська В. К. Роль інституту старости у формуванні громадянського суспільства http://pju.nuoua.od.ua/v1_2023/3.pdf
3. Практика функціонування інституту старост. URL: <https://komsamovr.rada.gov.ua/uploads/documents/43367.pdf>
4. Про місцеве самоврядування. Закон України.(зі змінами від 19.04.2024р. №3441-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80?find=1&text=%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82#Text>